

İzzet hocamızı kaybettik. Öldü demeye içim varmıyor. Sanki sözcüklerin bir sihiri var. Böyle dendiğinde, “öldü” demediğinde bir şekilde yaşıyor olduğunu imlemiş oluyor insan. Perdenin sonrasını görmese de kalıcı okunacak yazılacak şeyler bırakmış demek belki ölümsüzlük...

Genelden özele doğru gidersek... Özel bir parantezle: lisenin en çalışkan, en hırslı, en zeki öğrencilerinin tıp fakültesine geldiklerinde o zor beğenirlikleri içinde fark ettikleri, o evrensel olanı, o bilimsel arenadaki başarıyı simgeleyen –tek tük- hocalardan İzzet Barış. Bölüm asistan olarak başladığımda, okumam için verilenler arasında, bölümün yayınları arasında dikkatimi çeken İngilizcesi ile birlikte yazılmış asbestle ilgili hastalıklar kitabı vardı. Ne büyük gurur. Burada dünya tıp literatürüne geçmiş büyük bir araştırma serüvenini (sonrasında büyük keyifle okuyacağım anıları ile zenginleşen yerelden evrensele uzanan o heyecanlı günleri) görüyordum. Ekip çalışması, toplum sağlığı bilinci, sürekli öğrenme, üretme şevki ve ne istediğini bilen plancı, cesur, ekibini kuran büyük bir bilim insanını da görüyordum başka birçok renkle birlikte...

Sonrasında, bölümümüzde onun öğrencisi olma şansını yakalayan hocalarımıza sağlamış olduğu desteği yönlendiriciliği –ve bunların üretken sonuçlarını- görecektim. Farklı niteliklerde farklı yetilerde olan bireylerin bir arada üretmesi kendilerini geliştirmesi bilime toplum sağlığına katkıda bulunmaları. Öngörülerini ile oluşmasını sağladığı ortam buydu İzzet hocanın. Bu yaklaşım, bu ufuk zenginliği bölümle sınırlı kalmayacak uzmanlık alanımız içinde önemli bir ekol haline gelen Türk Toraks Derneği'nin kuruluşu ile taçlanacaktı. İlk yılların, ilk kongrelerin heyecanını yaşamış biri olarak İzzet hocanın (ve diğer hocalarımızın) bu konudaki ileri görüşlülüğünü takdirle ve şükranla hatırlıyorum.

Sabahları bölüme gelmek, İzzet hoca ile günaydınlaşmak büyük bir zevk, büyük bir ayrıcalıktı. Sıklıkla, hoca negatostopa koyduğu bir filme bakmamı ister, gülümseyerek gördüğü bir hasta ile ilgili sorular sorar, söyleyeceklerimi dinledikten sonra masasına çağırır, usulca kağıda çizdikleri ile birlikte o konuyu anlatır, “bu konuda şöyle bir yazı çıktı, ona da bak” diyerek güncel bilgileri izlememiz gerektiğini hatırlatırdı. Haftanın üç günü sabah yarım gün süren eğitim saatleri sunular ve tartışmalarla sürekli eğitim ortamıydı. İzzet hoca, yine sıklıkla, hafta sonu okuduğu bir yazının özetini anlatırdı bu toplantılarda. Anlatmaktan öğrenmekten öğrendiklerini birikimlerini paylaşmaktan nasıl büyük keyif aldığı anlarımdır.

Hemen her ay farklı konularda düzenlenen eğitim toplantılarına katılmak zenginleştiriciydi. Öğrenciliğim süresince hiç duymadığım uyku apne sendromu böylesi bir sempozyumda konuşulmuştu. Türkiye’de uyku tıbbını kuranlar içinde yer alan –başka bir uzmanlık alanında- bir hocamızla görüşüp onu nasıl takdir ettiğini, bu alanda yapılanları öğrenmeyi istediğini belirttiğini duyacaktım sonradan. İzzet hoca, bilimsel yenilikleri izlemeyi öğrenmeyi, o alanda çalışmış, bilgi birikim sahibi olmuş insanlara danışmayı, onlarla eğitim ve araştırma adına işbirliği içinde olmayı önemserdi. Türkiye’de çevresel asbest teması sonucu gelişen hastalıklarla ilgili yapılan araştırmaların öyküsü, tıp ve tıp alanı dışında farklı ülkelerden bilim insanları ile birlikte ince ilmek dokurcasına işlenen bu zengin deneyimin canlı bir timsalidir.

Belli sıklıklarla akşamları hafta sonları bölümce İzzet hocanın evinde toplandığımızda eşi Berran hanımın misafirperverliği ile birlikte yeni bir araştırmanın, bir kitabın, eğitim etkinliğinin planlanmasına tanık olurduk. Doğulu, insani bir sıcaklıkla

geçen büyük aile havasının yanı sıra, sonrasında hocamızla evinde görüşmeye gittiğimde daha iyi fark ettiğim dakiklik, titizlik, kesinlik vardı bu atmosferde. Eğer işiniz 10 dakika ise 11. dakikası yoktu. Bir buçuk ay sonra “...”ya gidilecekse ne yapılıp ne edilip oraya o gün gidilecekti. “Bilimden emekli olunmaz” sözünü doğrularcasına yaşadı İzzet hoca. Araştırma planlaması için gidilen köyde kahveye oturup köylülerle konuşurken tüm bilgisi, eğitimi, hekim kimliği ile birlikte halktan biriydi. Anılarımı, o yetkin gözlem gücünü yer yer mizaha bulanmış edebi bir bakışla kaynaştırarak aktaran hocamız, bir ödül töreninde Kazım Türker hocanın söylediği gibi bir John Steinbeck denli halkı, toplumu dert edinen bir yazardı aynı zamanda.

Özel: asistanlığımın dördüncü yılında, odasına girdiğim –sanırım Ağustos ayıydı- bir sabah “sana bir iyi bir de kötü haberim var” diyecekti hocamızı. “Kötü haber” hatırladığım kadariyle pek de kötü bir haber değildi. “İyi haber” ise şuydu: sonradan epidemiyoloji master programında tez hocam olacak Dr. Margaret Becklake ile bir toplantıda tanışmış ve epidemiyoloji eğitimi için gerekli başvuru belgesini getirmişti. Tarihi de söylemiş, “gelecek eğitim yılında buraya gideceksin” demişti. Sonrasında başvuru için gerekli koşulları sağlayacak, maddi desteği bölümümüzce yürütülen bir araştırma projesindeki burs kalemiiyle bulacak, gerçekten bir yıl sonra eğitim için yurt dışına gidecektim. Bu konudaki ilgimi fark etmiş olan hocam bana destek olmuş, gerekli eğitim için beni teşvik etmiş, eğitim süresince de hep yanımda olmuştu. Çok iyi biliyordum ki İzzet hoca ile birlikte sahip olduğum bu şans hem çok özel hem de uzmanlık alanımız, toplum sağlığı ve bilimsel dünyayla ilgili uzmanları içinde düşünüldüğünde, İzzet hoca için genel bir doğrudur.

Hocamızı saygıyla anıyorum.